

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa H. K.

przeciwko E. D.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w J.
z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 grudnia 2015 r. i orzekł o kosztach postępowania.

Powódka w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Stwierdziła, że w sprawie zachodzi istotne zagadnienie prawne, które ujęła w formie czterech pytań. Po pierwsze, czy przekazanie pieniędzy w formie czeku w każdym przypadku kwalifikuje się jako nieodpłatne przysporzenie bez rozpatrzenia *causa* tej czynności prawnej, co powoduje brak możliwości żądania zwrotu kwoty pieniężnej przez wystawę czeku. Po drugie, czy kwestia przynależności określonego składnika majątkowego do majątku osobistego albo majątku wspólnego małżonków ma znaczenie dla możliwości żądania zwrotu przysporzenia dokonanego na rzecz osoby trzeciej

przez drugiego małżonka, po śmierci małżonka, który dokonał przysporzenia. Po trzecie, czy sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Po czwarte, czy sąd odwoławczy może dokonywać nowych ustaleń faktycznych bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, czy też powinien – w razie ustalenia istnienia legitymacji czynnej powoda – uchylić wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącą zagadnienia nie odpowiadały wskazanym wymaganiom. Poruszone w nich kwestie nie stanowiły nowych i nierozwiązanych

dotychczas problemów. Skutki przekazania pieniędzy w formie czeku określone zostały w ustawie z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo czekowe (jedn. tekst Dz.U z 2016 r., poz. 426); nie obejmują one przyczyn przekazania pieniędzy. Kwestia pochodzenia przekazanych pieniędzy należy do sfery ustaleń faktycznych, związanych ze skutecznością dokonanej czynności przez przekazującego. Ostatnie dwa pytania, pomijając okoliczność, że odnoszą się do kwestii ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany, dotyczą modelu apelacji przyjętego przez ustawodawcę. Jest to model apelacji pełnej, a zatem sąd drugiej instancji rozpatruje sprawę ponownie, czyli w sposób w zasadzie nieograniczony, jeszcze raz bada sprawę rozstrzygniętą przez sąd pierwszej instancji, opierając się na dowodach zebranych zarówno przed sądem pierwszej, jak i drugiej instancji. Wskazane pytania nie stanowią zatem istotnych zagadnień prawnych.

Takim zagadnieniem prawnym nie jest także pytanie o charakter czeku oraz możliwość zwrotu kwoty w ten sposób przekazanej. Uprawnieniem wystawcy czeku jest możliwość jego odwołania (art. 32 ustawy). Ponadto sama forma przekazania pieniędzy w ten właśnie sposób nie oznacza braku możliwości żądania jej zwrotu. Z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie wynika, że brak możliwości zwrotu niniejszej kwoty wynika z faktu, iż mąż powódki dokonał nieodpłatnego przysporzenia (darowizny) na rzecz swojej siostry. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd drugiej instancji, jak też stwierdzeniem niewykazania przez powódkę pochodzenia środków przekazanych pozwanej. Fakt przynależności określonego składnika majątkowego do majątku odrębnego albo wspólnego małżonków ma znaczenie dla oceny ważności dokonanego przysporzenia.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

